

קפליזק בחדר עבודתו*
הבנות והאשה אמרו לי לא לוותר!

רוצה להיות כמו כל עיתונאי אחר, לבר. הייתי כבר בשבע מדינות ערביות ואני תמיד עומד על כך שלא אחיה אורח, כדי שלא להיות חייב שום דבר.

אמרו לי: "נעשה לך תוכנית לחמישה ימים". וכעת אני מוכרח לחזור לעניין הפחד. זה היה בראשית אוגוסט, היו הפצצות נוראיות. הם הציעו לי משהו פנטסטי: הם הציעו לי לשמוע דוֹקֶר בִּמְלִיּוֹלִי בִּרְמֻקוֹלִים בִּינָם לְבֵין הַיִּשְׂרָאֵלִים. תשמעו איזה סיפור מהחיים.

הם סיפרו לי, כי כל יום הולך דוֹקֶר בִּמְלִיּוֹלִי, עד שמישהו מתרגז ומתחיל לירות. זה מתחיל בקללות הדדיות בעברית ובערבית, ועובר לוויכוח ובסוף לירות.

קפצתי על המציאה. אמרתי: בסדר, קחו אותי. ואז הם אומרים לי: "אללה, נוסעים לבורג' אל-בראג'נה". את ההמשך את יודעת.

● לא נסעת?

השתגעתי? אני את מפת הקווים היכרתי. זה ממש היה בגבול, זה היה סכנת־נפשות. אמרתי להם: נעשה את זה מחר. לא הלכתי והפסדתי.

● ממוי פחדת. בעצמך, מאש"ף או מהישראליים?

לא מאלה ולא מאלה. פחדתי שיקרה לי משהו בלתי־צפוי, או מפצצה או ממכונת־תופת. בקורניש אל־מוראעה התפוצצה מכונית־תופת ממש לידי. זו היתה חוויה לא נעימה. בכלל, במערב־ביירות היתה האפלה נוראה, אנשים הלכו עם פנסים. פחדתי שאשבור יד או רגל, שאפול לאיזה בור.

**"ידן היתה מעלימה עין
מבוא של דראושה,
אילו נעשה הכל
בשקט, והבידסום היה
אחרי שיבתו מידן"**

● מאש"ף לא פחדת?

מרגע שעברתי והייתי בידרה, לא היה לי צל של ספק שישמרו עליי. כאלה הם כללי המישחק. אבל היה לי פחד אחר — לא רציתי שהישראליים, במשך שהותי שם, יכנסו למערב־ביירות ויראו אותי. לא פחדתי על חיי, אבל לא רציתי להפוך לבריחה, לחזור עם הישראליים. רציתי לחזור עם מאמרים.

● אתה מדבר ערבית?

בוודאי. גם מהאניברסיטה וגם מפרקטיקה. אני זוכר שישבתי עם יאסר ערפאת ועם הרמט"כ של, שלו, אבו אל־זולאיד. פיתאום מישוה מכניס לערפאת פתק. שאלתי אותו: אבו־עמאר, מה יש בפתק? ענה לי "כלום". אמרתי לעצמי: זהו, הפלישה הישראלית התחילה. אמרתי לו: אבו־עמאר, מה קרה? אמר לי: "שום דבר".

הייתי מוראג. בחוץ היתה הפגזה עזה, והוא אומר לי כלום. בלי בושה הושטתי יד ולקחתי את הפיתקה. ולמרות שזה לא הכי־מנומס, התחלתי לקרוא. במצב כזה אין נימוסים, אדם רוצה לדעת איפה הוא נמצא.

ערפאת הושיט את ידו, לקח ממני את הפתק (המשך בעמוד 50)

* עם החתול קאזימיר והפסלים שרכש בעת ביקורו בפטרה.

אני זוכר, יום אחד נסעתי עם אשתי והבנות להפגנה של שלום עכשיו. אני נכנס לאוטו ושומע, ששלושתכם הקדמתם אותי. אמרתי לאשתי: הממור הזה, אבנרי, לקח את זה ממני! ואשתי, שהיא אשה רצינית, והבנות שלי, התחילו לצחוק עליי. גבור גדול אתה, אה? ער שאתה מחליט, מישוה אחר קם ולוקח לך את זה מתחת לאף!

הבנות והאשה אמרו לי לא לוותר. הן ממש רחפו אותי בכוח, ואמרו: "סע לביירות, אתה יכול לעשות דבר גדול!"

● אשתך והבנות רצו שתסגוש את ערפאת?

הן רצו שאעשה משהו, חשבו שאני זקוק לאיזה פוש. הן לא רצו אותי כאבא פחדן.

● באיזה גיל בנותיך?

אחת 18 ואחת כמעט 20.

● נחזור לנסיעתך הראשונה לביירות.

נסעתי פעם אחת באישור עם עיתונאית צרפתיה ועם עיתונאי ישראלי, שיש לו דרכון זר והעובר בעיתון נפוץ. הצרפתיה יכלה לעבור, ללא ספק, למערב ביירות. הישראלי לא הביא את הדרכון הור, ואני פשוט שמעתי את ההפגנות. זה היה יום של קרבות קשים. הצרפתיה אמרה: "בוא נעבור", אחרי הכל, היא חשבה על הסיפור שיש לה. פגישת בן עיתונאי ישראלי ליאסר ערפאת. אבל אני, אחרי ששמעתי את הבומים, אמרתי: בואי נדחה את זה לפעם הבאה.

● איך ידעת שתסגוש את ערפאת? המישר של לה מונד בפאריס התקשר עם מחמוד לבאדי, שהיה אז דובר אש"ף בביירות. הוא אמר: "תבוא, תבוא".

● סוכמו איתך פרטים איך תעבור למערב ביירות, מי יחכה לך?

הגעתי לביירות, טילפנתי ממלון אלכסנדר ללבאדי. הוא אמר: "תעבור דרך המוסיאון". אמרתי לו: אתן לך תשובה.

האמת, די פחדתי. אחרי־כך הרמתי לו טלפון ואמרתי לו: אתה יודע מה — לא הפעם.

● בלומר, שוב פחדת.

תראי, אל תעשי אותי סופר־פחדן, אבל היו לי חששות. בפעם השניה — ואני מספר את זה פה בפעם הראשונה — יצאתי עם כתב של שבועון אמריקאי נפוץ למערב ביירות. טילפנתי ממלון אלכסנדר, דיברתי עם מישוה מהמישר של לבאדי, והוא אמר לי: "תבוא, יחכה לך מישוה".

● ידעו שאתה ישראלי במישר של לבאדי, או שחשבו שהם מקבלים את כתבו של. לה מונד?

ללא ספק, אני איש ידוע. ללא צל של ספק ידעו שאני ישראלי.

● וידעו שיש לך דרכון זר?

כן, אבל שם הרי לא התנימו דרכונים.

**"מבחינתו של אורי
דיווים זה היה הכי טוב
אילו היו מבטלים
אתמול את מדינת
ישראל"**

● לנו חיבה איש אש"ף ליד המחסום של המוסיאון. איפה חיכו לך?

גם לי חיכו ליד המחסום. היה שם רזי חורי. האיש שחיכה גם לנו.

● נכון. היום הוא נציג אש"ף בלונדון.

● אורי אבנרי הכיר את חורי מקודם. גם אתה זיהית את האיש?

בוודאי. גם אני היכרתי אותו מקודם. ידעת שהוא יחכה לך?

לא. מגנין יכולתי לדעת? בקיצור, אמרו לי שאני צריך לחכות 24 שעות עד לראיון עם ערפאת.

● איפה חיכית לראיון עם ערפאת? בביתו של חורי. משם לקחו אותי למוסיאון לבאדי. את יודעת מה זה, מוסיאון לבאדי?

● תצוגה של פצצות ומרעומים ישראליים, שנחתו על מערב־ביירות, שנקראה כך משום שהוצגה ברחוב, מתחת למישרדו של לבאדי. גם אנחנו נלקחנו ל"מוסיאון" הזה.

ואחרי־כך, אחרי שלקחו אותי למוסיאון לבאדי, לקחו אותי לסירור שגם אתם עברתם — בתי־החולים, צברה ושהתאילא. ואז אמרו: "תשאר עד לראיון, תעבור כאן הלילה". אמרתי לעצמי: לא, תורה. בפעם הבאה.

● שוב פחדת.

את מה שמילא את כתב במאמריו. עוד יותר קשה למנות אותו להצטלם. במשך הר"י יון הוא הודיע לי, שהוא שונא אותי ושאני תוקפנית. אחרי־כך חזר בו. אמר שאני נחמדה ושעוד נהיה בקשר. למה אני מספרת את זה? מכיוון שלא הצלחתי להתות על קנקנו של האיש. מצד אחד, עיתונאי הרפתקן, עשוי ללא חת, נוסע לארצות־ערב עם שם ישראלי ודרכון זר, מצד שני הססן, חששן, רוצה להיות בסדר עם כולם.

● קפליזק, לגבי רבים מהקוראים, הוא שם חדש למדי. אולי מכיוון שקודם כתב בעיתון כמעט מחתרת בשם על המישר, ואולי מפני שישראלים לא קוראים את לה־מונד דיפלומטיק. בחו"ל, בחוגים הצר־פתיים והאש"ף־מיסטיים, הוא אומר בביטחון עצמי, הוא מוכר וידוע, בהחלט לא אנו־נימי.

● כעת הוא יושב עם העורך האחראי של ידיעות אחרונות, דב יודקובסקי, ומתכנן את מסעו לארץ ערבית נוספת. אני רק יכולה לשמוע את זה ולאכול את הלב. אני מודה: הקינאה מדברת מגורני. מי יתנני דרכון זר ואסע לבלות חופשה משוגעת בקהג'ה, לחומי היס־התיכון. מי יתנני דרכון זר ואנסה גם אני לראות את הירדן מהצד ההוא של הנהר.

● ברשותך, נניח לרגע את מסעך תיך לתימן ולעמאן, ונחזור לנסיעתך ללבנון. בזמנו סירבת לספר כיצד נכנסת משטח ישראל לשטח ללבנון.

אם כך, נלך עוד יותר רחוק. כבר מתחילת המילחמה החלטתי לראיין את יאסר ערפאת. התקשרתי עם עמיתי, אריק רולו, ואמרתי לו: אולי תסדר את זה? הוא ענה לי כי זה בהחלט ניתן. אולי לא לחצתי יותר מדי.

אני לא רוצה להגיד שזה קצת הפחיד אותי. מכל מקום, הייתי צריך להתרגל למחשבה. אחרי הכל, אני מודה, אני לא גיבור כל־כך גדול.

בקיצור, ריברנו, אריק ואני, כמה פעמים בטלפון בנושא הזה. לא העליתי כדעתי שמישהו יגנוב לי את הרעיון.

בעמאן, ליד האנדרטה לקרב בראמה, הייתי יכול להיות עסקן במפ"ם!